

Informatīvais materiāls

Par rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem SIA "Baltic Agro" Jelgavas servisa centrā.

Objekta atrašanās vieta un kontakti

ADRESE

Akmeņu ceļš 1, Raubēni, Cenu pagasts, Ozolnieku novads, LV-3002.

TELEFONS

(+371) 6 30 25634

E-PASTS

info@balticagro.lv

Papildus informācijas iegūšanas iespējas

MĀJASLAPA

www.balticagro.lv

Plašāku informāciju par uzņēmumu ir pievienota uzņēmuma mājaslapā:

MĀJASLAPA

www.vpvb.gov.lv

B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja un ar to saistītie lēmumi ir pieejami Vides pārraudzības valsts biroja mājaslapā.

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt SIA "Baltic Agro" Jelgavas servisa centra apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā izvietoto uzņēmumu darbiniekus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avāriju gadījumā termināli, kā arī paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Informatīvais materiāls izstrādāts 2017. gada martā, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 01.03.2016. noteikumu Nr. 131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" 69. punkta prasībām.

SIA "Baltic Agro" Jelgavas servisa centram, saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem

Nr. 131, ir izstrādāts objekta Drošības pārskats, kas iesniegta Vides pārraudzības valsts birojā, un Cīvilas aizsardzības plāns, kas iesniegts izskatīšanai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam.

SIA "Baltic Agro" apliecina, ka Jelgavas servisa centrs Raubēnos, Akmeņu ceļš piemēro Ministru kabineta 01.03.2016. noteikumu Nr. 131 prasības, kā arī apstiprina, ka uzņēmuma atbildīgā persona ir iesniegusi iesniegumu par bīstamajām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā.

Informācija par objektu

JSC ir SIA "Baltic Agro" piederošs minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pieņemšanas, jaukšanas, uzglabāšanas un realizācijas objekts, kurš pašreizējā vietā darbojas kopš 1999. gada. SIA "Baltic Agro" 50 % akciju pieder Dānijas vadošajam lauksaimniecības

uzņēmumu kooperatīvam "DLA Group", 10 % starptautiskajam ķīmiskās rūpniecības uzņēmumam „Yara International ASA”, bet 40 % augkopības kooperatīvam "Agrera".

Atbildīgās personas

Par atbildīgo personu MK noteikumu Nr. 131 prasību izpildei, civilās aizsardzības plāna īstenošanas sākšanu, rīcības koordinēšanu, avārijas bīstamības un seku samazināšanas pasākumu vadīšanu SIA "Baltic Agro" Jelgavas servisa centrā, kā arī atbildīgo par sakariem ar valsts institūcijām, pašvaldības institūcijām, avārijas dienestiem un sadarbību ar minētajām institūcijām nevēlamu notikumu, rūpnieciskas avārijas vai tas tiešu draudu gadījumā:

SIA "Baltic Agro" Jelgavas servisa centra vadītājs E. Sviķis

Par seku likvidēšanas pasākumu veikšanu pēc rūpnieciskās avārijas:

SIA "Baltic Agro" ražošanas vadītājs R. Miķelšteins.

Par sakariem ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu nevēlamu notikumu, rūpnieciskās avārijas vai tas tiešu draudu gadījumā un sadarbību ar to:

SIA "Baltic Agro" ražošanas vadītājs R. Miķelšteins.

Objekta darbības izklāsts

SIA "Baltic Agro" JSC nodarbojas ar minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanu un tirdzniecību. Augu aizsardzības līdzekļi tiek ievesti no Eiropas Savienības dalībvalstīm. Minerālmēsļus importē no Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas.

Galvenie objekta pamatdarbības procesi ir:

- Minerālmēsļu pieņemšana pa dzelzceļu
- Minerālmēsļu jaukšana un fasēšana;
- Minerālmēsļu realizācija klientiem;
- Augu aizsardzības līdzekļu piegāde kravas automašīnās;
- Augu aizsardzības līdzekļu realizācija klientiem.

Bīstamā ķīmiskā viela - amonija nitrāta minerālmēsli. Nefasētos minerālmēsļus objektā ievēd ar dzelzceļa vagoniem, izber speciālā pieņemšanas vietā un ar lentas transportiera palīdzību nogādā noliktavā. Nefasēto minerālmēsļu uzglabāšana notiek 6 atsevišķos ar betona sienu nodalītos apcirkņos. Amonija nitrāta minerālmēsļu uzglabāšanai var izmantot divus no šiem apcirkņiem.

Fasētos minerālmēsļus ievēd ar dzelzceļa vagoniem vai autotransportu, izkrauj un novieto īslaicīgai uzglabāšanai cieta seguma laukumos vai noliktavā. Minerālmēsļus fasētā veidā līdz 10 000 t uzglabā ārpus noliktavas.

Minerālmēsļu jaukšanai un fasēšanai minerālmēsļu noliktavā novietota speciāla jaukšanas un fasēšanas iekārta. Minerālmēsļu pārvietošanu un iekraušanu transportā veic ar mobilajām tehnikas vienībām - iekrāvējiem.

Jelgavas servisa centra darbībai ir sezonāls raksturs, kas saistīts ar minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas sezonālītāti. Minerālmēsļus ievēd noliktavās un uzkrāj zimas periodā no oktobra līdz februārim. Lielākais minerālmēsļu daudzums objektā ir martā. Līdz ar gatavās produkcijas un izejvielu ievēšanu tiek veikta arī vajadzīgā sastāva minerālmēsļu maisījumu sagatavošana. Sākot ar marta mēnesi līdz jūlija beigām visa produkcija tiek izvesta un praktiski augusta, septembra un daļēji arī oktobra mēnešos minerālmēsļu noliktava ir tukša.

Augu aizsardzības līdzekļu noliktavā uzkrājums savu maksimumu sasniedz parasti aprīļa mēnesī, ievēšana sākas ar februāra otro pusi. Maija mēnesī parasti sākas produkcijas realizācija un līdz augustam pārsvarā visi augu aizsardzības līdzekļu tiek realizēti klientiem. Ziemas mēnešos augu aizsardzības līdzekļi noliktavās atrodas nelielos daudzumos.

Informācija par rūpnieciskās avārijas bīstamību un riska faktoriem

Iekšēji riska objekti Jelgavas servisa centrā ir tehnoloģiskās iekārtas, kurās tiek veiktas darbības ar bīstamā ķīmiskā vielu – amonija nitrāta minerālmēsliem un tie ir:

- Dzelzceļa vagonu izkraušanas un iekraušanas vietas;
- Minerālmēsļu transportieru sistēma;
- Minerālmēsļu uzglabāšanas noliktavas un laukums;
- Minerālmēsļu fasēšanas iekārta;
- Iekšējā transporta tehnika, kas veic minerālmēsļu iekraušanu autotransportā.

Avāriju seku iedarbības izplatība ugunsgrēka gadījumā uzglabāšanas laukumā

Ņemot vērā, ka maisi tiek krauti krājumā degšanas procesā nepedalīsies viss maisa apjoms, aprēķinos izmantota NO₂ izdalīšanās intensitāte 10 g/s uz vienu maisu. Ņemot vērā tipisko kaudžu (krāvumu) lielumu, aprēķinos pieņemts, ka vienlaicīgi blakus esoša ugunsgrēka gadījumā varētu tikt apdraudēti un avārijā piedalīties līdz 30 maisiem. Ar datorprogrammu *Riskcurves* veiktie aprēķini liecina, ka šāda apjoma amonija nitrāta minerālmēsļu degšana SIA “Baltic Agro” Jelgavas servisa centrā, nelabvēlīgu meteoroloģisku apstākļu gadījumā, varētu radīt cilvēka dzīvības apdraudējumu līdz 587 m attālumā no avārijas vietas.

Amonija nitrāts ķīmiski bīstama viela. Tomēr lai realizētos tā bīstamās īpašības nepieciešams pievadīt lielu ārējās enerģijas daudzumu, kas normālos ar šo produktu saistītos tehnoloģiskos procesos ir praktiski neiespējami vai arī tas jādara apzināti.

Pamatā objektā uzmanība tiek pievērsta negadījumiem vai avārijām, kas var radīt vides piesārņojumu.

Ugunsgrēku gadījumā sagaidām siltumstarojuma, sa-degšanas produktu, kvēpu, dūmu un arī toksisku tvai-ku izplatība objekta tuvumā, kas var radīt siltumsta-rojuma iedarbību uz blakus objektiem, kā arī dūmu un kvēpu nokļūšanu cilvēka organismā. Ņemot vērā, ka ugunsgrēkā var būt iesaistīts ne tikai pats produkts, ugunsgrēka radītā nelabvēlīgās iedarbības izplatība ir grūti prognozējama. Uzņēmums plānojot savas rīcības avāriju gadījumā pieņem, ka bīstamā zona ir vismaz drošības aizsargjoslas attālumā no objekta.

Sprādziena gadījumā izplatās pārspiediena vilnis, kas var sagraut ēkas, kā arī apdraudēt cilvēka dzīvi-

bu. Sprādziena radītais iedarbības attālums un radītās sekas atkarīgas no produkta daudzuma, kas iesaistīts sprādzienā.

Objekta riska novērtējuma rezultātā, kā nozīmīgākie riska scenāriji saistībā ar amonija nitrāta pārkraušanu ir atzīti:

- Dzelzceļa vagonu izkraušana;
- Produktu transportēšana
- Potenciāla amonija nitrāta sajaukšanās ar naf-tas produktiem

Objektā periodiski tiek veikts rūpniecisko avāriju ris-ka novērtējums, kura ietvaros iegūtie rezultāti tiek iz-mantoti drošības sistēmas pilnveidošanai. SIA „Baltic Agro” savā darbībā riska novērtējumā konstatētos bīs-tamību pastiprinošos faktus un veic darbības to nepie-ļaušanai.

Pasākumi, kas samazina objekta risku katru gadu tiek iekļauti objekta rūpniecisko avāriju riska samazināša-nas pasākumu plānā.

Informācija par bīstamajām vielām

SIA "Baltic Agro" darbība saistīta ar amonija nitrāta saturošiem minerālmēsliem, kas atbilstoši MK noteikumu Nr. 131 1. pielikuma prasībām uzskatāmi par kvalificējošu bīstamu vielu.

Granulētus, nefasētus amonija nitrāta minerālmēslus objekta teritorijā paredzēts izvietot 2 betonētos apcirkņos, kuru katra maksimālā ietilpība 700 t, tomēr pamatā amonija nitrāta minerālmēsli tiek piegādāti fasētā veidā.

Pēdējo 5 gadu laikā nefasēta amonija nitrāta minerālmēslu pārkraušanas nav veikta. Parasti amonija nitrāta minerālmēsli ir fasēti 500 kg maisos un tos uzglabā asfaltētā uzglabāšanas laukumā līdz 10 000 t. Amonija nitrāta minerālmēsli var tikt uzglabāti arī 40 un 50 kg maisos. Šos maisus uzglabā minerālmēslu noliktavā atsevišķi izdalītā zonā.

Kvalificējošās bīstamās vielas raksturojums

Amonija nitrāta minerālmēsli ir stabils ķīmiskais produkts, kas pats nerada paaugstinātu bīstamību. Ņemot vērā, ka amonija nitrāta minerālmēsli ir oksidējoši, to bīstamība var rasties blakus apstākļu iedarbības rezultātā, un tā var izpausties kā ugunsgrēks, produkta ķīmiska sadalīšanās ar toksisku izgarojumu rašanos un sprādziens.

NOSAUKUMS

Amonija nitrāts

CAS NR.

6484-52-2

EC NR.

229-347-8

SIGNĀLVĀRDS

H272

Var pastiprināt degšanu; oksidētājs

SIGNĀLVĀRDS

H319

Izraisa nopietnu acu kairinājumu

UGUNSBĪSTAMĪBA

Amonija nitrāta saturoši minerālmēsli nav uzliesmojošs produkts. Amonija nitrāta saturoši minerālmēsli pēc savām īpašībām ir oksidētājs, tādēļ aizdegšanās var notikt tam nonākot saskarē ar uzliesmojošiem materiāliem, piemēram, kraušanas aprīkojumā lietotām degvielām, smērvielām, hidrauliskiem šķidrumiem,

kā arī ar citiem līdzīgiem materiāliem. Pieredze rāda, ka ugunsgrēki izceļas, ja uzliesmojošie materiāli tiek neatbilstoši glabāti un atrodas tuvu minerālmēsliem, vai arī produktu savstarpējā saskare notiek minerālmēslu pārkraušanas aprīkojumā, piemēram, transportieros.

SPRĀDZIENBĪSTAMĪBA

Amonija nitrāta saturošs minerālmēslojums var sadalīties izraisot sprādzienu, ja tas tiek karsēts, piemēram, ar uguni stingri noslēgtā vidē. Tas var notikt tikai procesos, kur produkts nonāk saskarē ar sakarsētām iekārtu detaļām. Minerālmēslu sajaukšana ar viegli uzliesmojošām un citām reaģējošām vielām paaugstina šāda veida riskus.

Amonija nitrāta saturošus minerālmēslus uzspridzināt ir sarežģīti, jo ražošanas procesā tie tiek sagatavoti tā, lai tiem būtu augsta detonācijas pretestība, līdz ar ko, to uzspridzināšanai nepieciešama ļoti liela enerģija. Saskaņā ar literatūras avotiem ne liesma, ne dzirkstele, ne berze nevar izraisīt amonija nitrāta detonāciju.¹

¹ Security Technology Assessment Unit, "Major accidents involving fertilizers" / MAHBulletin, Institute for the Protection and Security of the Citizen - Available online: <http://ipsc.jrc.ec.europa.eu/index.php?id=503>;

Pirmās palīdzības pasākumi

JA PRODUKTS IEKĻUVIS ACĪS

Nekavējoties skalojiet acis ar lielu ūdens daudzumu, plaši atverot plakstiņus, un turpiniet apstrādi vismaz 15 minūtes. Ja rodas kairinājums, lūdziet medicīnisko palīdzību.

JA PRODUKTS IEELPOTS

Izvairieties no putekļu ieelpošanas. Ja produkts ieelpots, pārvietojiet cietušo no notikuma vietas svaigā gaisā.

JA PRODUKTS NOKĻUVIS UZ ĀDAS

Izvairieties no ilgstošas vai atkārtotas produkta saskares ar ādu. Pēc rīkošanās ar produktu vienmēr rūpīgi nomazgājiet rokas ar ziepēm un ūdeni. Ja rodas kairinājums, lūdziet medicīnisko palīdzību.

JA PRODUKTS NORĪTS

Ja norīts liels daudzums šā produkta, nekavējoties izsaučiet ārstu. Neizraisiet vemšanu, izņemot gadījumus, kad šādos norādījumus ir devuši medicīnas darbinieki. Ja cietušais ir bezsamaņas stāvoklī, nekādā gadījumā nemēģiniet viņai/viņai neko ievadīt caur muti.

PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEDZĒJU AIZSARDZĪBA

Nedrīkst veikt darbības, kas rada apdraudējumu cilvēkiem; pirmo palīdzību drīkst sniegt tikai attiecīgi apmācīts personāls. Elpināšana no mutes mutē palīdzības sniedzējam var radīt apdraudējumu.

Ugunsdzēsības pasākumi

PIEMĒROTI UGUNSDZĒSĪBAS LĪDZEKĻI

Uguns dzēšanai izmantojiet lielu ūdens daudzumu.

NEPIEMĒROTI UGUNSDZĒSĪBAS LĪDZEKĻI

 Nelietojiet ķīmiskus ugunsdzēsības līdzekļus vai putas un nemēģiniet slāpēt liesmas ar tvaiku vai smiltīm.

ĪPAŠI AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI UGUNSDZĒSĒJIEM

Ugunsgrēka rašanās gadījumā nekavējoties norobežojiet degšanas zonu, no tās tuvākās apkārtnes evakuējot visus cilvēkus. Reaģēšanas darbus drīkst veikt tikai atbilstoši apmācīts personāls un apstākļos, kas nerada apdraudējumu cilvēkiem. Izvediet tvertnes no degšanas zonas, ja šādas darbības nerada apdraudējumu. Uguns iedarbībai pakļauto tvertņu dzesēšanai izmantojiet ūdens smidzināšanu.

SIA "Baltic Agro"

Raubēni, 2017

Uzmanību!

Avārijas gadījumā ievērojiet operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības!

KUR ZVANĪT ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS?

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

112

Valsts policija

112 vai **110**

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

112 vai **113**